Dolores Nowak

Sprawozdanie z XV zjazdu Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych (Gniezno, 23–25 września 2014 r.)

Liturgia Sacra. Liturgia - Musica - Ars 20/2(44), 558-561

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MUZEUM HISTORII POLSKI

była to dobra okazja do wzajemnej wymiany doświadczeń pomiędzy muzykologami i historykami, także w odniesieniu do współczesnej literatury przedmiotu.

Ks. Franciszek Koenig

Sprawozdanie z XV zjazdu Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych

(Gniezno, 23–25 września 2014 r.)

W dniach 23–25 września 2014 r. miał miejsce doroczny zjazd Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych, przeżywany pod hasłem *Omnis creatura laudet Creatorem suum*. Tym razem odbył się on w Gnieźnie — prastarym polskim grodzie, pierwszej stolicy Polski, a zarazem pierwszej metropolii kościelnej, mieście św. Wojciecha. Choć już samo miejsce zjazdu, tak historyczne i znaczące dla Kościoła w Polsce, skłaniało ku temu, by nadać tegorocznemu spotkaniu szczególnego charakteru, to jednak powodów okazało się więcej.

Do Gniezna przybyliśmy, aby swoją obecnością włączyć się w obchody 100-lecia istnienia Chóru Prymasowskiego przy Bazylice Archikatedralnej w Gnieźnie. Chcieliśmy w ten sposób wyśpiewać Bogu uroczyste *Te Deum laudamus* za 100-letnią działalność muzyczno-liturgiczną tego zespołu, modlić się za obecnych i zmarłych chórzystów oraz dyrygentów z minionego wieku, a także dołączyć się do radości całego gnieźnieńskiego środowiska muzyków kościelnych. Wymownym znakiem świętowania przez nas tego jubileuszu stał się fakt, że byli wśród nas dwaj dyrygenci Chóru Prymasowskiego: obecny dyrygent i organizator całego naszego spotkania, ks. mgr Dariusz Sobczak, oraz ks. prof. dr hab. Ireneusz Pawlak — były dyrektor chóru w latach 1965–1970.

W tegorocznym zjeździe wzięła udział rekordowa liczba członków SPMK, ponad 80 osób. Spotkanie rozpoczęło się w auli *Collegium Europaeum Gnesnense* 23 września w godzinach popołudniowych odśpiewaniem hymnu *Veni Creator Spiritus* oraz pozdrowieniem zebranych przez Prezesa SPMK, ks. dr. hab. Grzegorza Poźniaka. Pierwszy dzień obrad poświęcony został sprawom dotyczącym Stowarzyszenia. Ks. Prezes zaprezentował wszystkie działania, jakie w ciągu roku podjął Zarząd Stowarzyszenia, a dotyczyły one: udoskonalenia strony internetowej i elektronicznego sekretariatu SPMK, zmian organizacyjnych w SPMK, a także działania Patronatu Honorowego SPMK oraz Kapituły Medalu SPMK *Per musicam ad fidem*. Ks. Grzegorz Poźniak ogłosił wszystkim zebranym, że jednogłośną decyzją Kapituły pierwszym medalem Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych został

uhonorowany ks. prof. dr hab. Ireneusz Pawlak — założyciel i „ojciec" SPMK, profesor i wychowawca wielu jego obecnych członków. Ks. Prezes przedstawił również pierwszy numer rocznika Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych *Musica Ecclesiastica* oraz omówił swoje działania zmierzające w kierunku uzyskania w przyszłości dla tego czasopisma punktacji ministerialnej.

Następnie Przewodniczący Komisji Rekrutacyjnej, prof. dr hab. Remigiusz Pośpiech, dokonał prezentacji nowych kandydatów do SPMK oraz odczytał sprawozdanie z oficjalnego spotkania Komisji. Po jego przyjęciu Stowarzyszenie Polskich Muzyków Kościelnych poszerzyło się o 13 nowych członków, co stało się radością wszystkich zebranych, bowiem stanowi jak dotąd rekordową liczbę.

Czas popołudniowych obrad był także okazją do zaprezentowania przez przybyłych członków SPMK wszelkich publikacji książkowych i płytowych, jakie przywieźli ze sobą na zjazd. Niektórzy mieli także możliwość zapoznania i zaproszenia uczestników na wszelkiego rodzaju wydarzenia naukowe i artystyczne, jakie odbędą się w najbliższym roku w różnych ośrodkach muzycznych i muzykologicznych naszego kraju.

Po ogłoszeniach organizacyjnych wszyscy uczestnicy udali się do zakonnej kaplicy sióstr karmelitanek na celebrację nieszporów. Kaplica tej klauzurowej wspólnoty stała się na czas zjazdu miejscem naszej liturgicznej modlitwy. Gnieźnieńskie karmelitanki nie tylko obdarzyły nas swoją gościnnością, ale czynnie uczestniczyły w sprawowanych przez nas godzinach liturgicznych czy czwartkowej Eucharystii.

Pierwszy dzień zjazdu zakończył koncert w Archikatedralnej Bazylice Prymasowskiej, który został dedykowany zmarłym muzykom, szczególnie członkom Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych. Wykonawcą koncertu był Zespół Muzyki Dawnej *Collegium Vocale* z Bydgoszczy. W programie znalazły się m.in. *Requiem* i *I Msza łacińska* Franciszka Ścigalskiego (1782–1846) — kompozytora, wirtuoza gry na skrzypcach, dyrektora muzyki katedralnej, swoją działalnością artystyczną i dydaktyczną związanego z Gnieznem. Koncert został objęty patronatem honorowym przez ks. abp. Wojciecha Polaka, Prymasa Polski, oraz przez Prezydenta Gniezna, Jacka Kowalskiego, którzy wspólnie z nami go wysłuchali. Po koncercie proboszcz i kustosz katedry gnieźnieńskiej, ks. kan. Jan Kasprowicz, oprowadził nas po tej niezwykłej bazylice, prezentując nam jej podziemia, a także jej największy skarb, jakim są Drzwi Gnieźnieńskie.

Drugi dzień zjazdu poświęcony był w całości na refleksję naukową. Po modlitwie jutrzni i śniadaniu rozpoczęła się pierwsza sesja wykładowa, złożona z trzech wiodących referatów, zorientowanych wokół tematyki muzyka kościelnego — jego powołania do głoszenia Ewangelii i bycia świadkiem wiary poprzez swoją muzyczną posługę w Kościele, i to zarówno posługę indywidualną, jak i tej we wspólnocie, jaką stanowi chór kościelny. Druga sesja, przeprowadzona do południa, składała się z kolejnych czterech krótszych referatów, dotyczących już w sposób bardziej

bezpośredni tematów związanych z chóralistyką. Z kolei w sesji popołudniowej uczestnicy zjazdu mieli możliwość podzielenia się na dwie sekcje, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami: muzykologiczną oraz prawodawstwa liturgiczno-muzycznego. Sekcja muzykologiczna prowadziła dalej refleksję nad tematami związanymi z zespołami śpiewaczymi w liturgii, zaś sekcja prawodawstwa liturgiczno-muzycznego zastanawiała się nad możliwością redakcji nowego śpiewnika liturgicznego dla diecezji Kościoła w Polsce.

Ten obfity w refleksje naukowe dzień zwieńczyła uroczysta Eucharystia sprawowana w katedrze gnieźnieńskiej pod przewodnictwem ks. abp. Wojciecha Polaka, Metropolity Gnieźnieńskiego, Prymasa Polski. We Mszy św. uczestniczył czcigodny „Jubilat" — Chór Prymasowski pod dyr. ks. Dariusza Sobczaka. Po Komunii św. miało miejsce historyczne wydarzenie: wręczenie pierwszego Medalu Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych. Jego Laureat, ks. prof. dr hab. Ireneusz Pawlak, kapłan archidiecezji gnieźnieńskiej, odebrał go z rąk samego ks. Prymasa. Ks. Grzegorz Poźniak, przedstawiając sylwetkę Laureata, zacytował m.in. słowa Kapituły Medalu zawarte w jej decyzji przyznającej tegoroczne wyróżnienie: „Wszyscy członkowie Kapituły zgodnie uważają, że przyznanie ks. prof. Ireneuszowi Pawlakowi Medalu Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych *Per musicam ad fidem* jest ze wszech miar uzasadnione. Zasługi Księdza Profesora na polu wieloaspektowych działań: naukowych, artystycznych i kompozytorskich, których celem była zawsze troska o właściwy kształt muzyki kościelnej w Polsce, są godne najwyższego uznania. Członkowie Kapituły są przekonani, że uhonorowanie Czcigodnego Laureata medalem *Per musicam ad fidem* stanowi również zaszczyt dla wszystkich członków Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych. W ten bowiem symboliczny sposób będą mogli dać wyraz wdzięczności założycielowi Stowarzyszenia, a także uszanować Jego Osobę jako kapłana, muzyka i muzykologa, którego zasługi dla muzyki kościelnej w Polsce są i pozostaną nieocenione". Akt wręczenia medalu stał się niezwykle wymowny poprzez nieukrywane, pełne powagi i milczenia, wzruszenie dostojnego Laureata.

Drugi dzień naszego spotkania zakończyła wspólna kolacja i wieczór towarzyski.

Ostatni dzień zjazdu zainicjowany został wspólnie celebrowaną Eucharystią w kaplicy sióstr karmelitanek. Tego dnia mieliśmy możliwość spotkać się z zaproszonymi na nasze obrady gośćmi. Wśród nich, po raz pierwszy w historii naszych spotkań, znaleźli się dwaj księża biskupi: Adam Bałabuch — przewodniczący Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski oraz Stefan Cichy — przewodniczący Podkomisji ds. Muzyki Kościelnej. Podzielili się oni w naszym gronie muzyków kościelnych refleksjami związanymi z pracami prowadzonymi przez kierowane przez siebie komisje, dotyczącymi bezpośrednio zagadnień związanych z muzyką sakralną. Możliwość spotkania i dialogu z księżmi biskupami stała się okazją do wymiany poglądów i przedstawienia naszych problemów, dotyczących posługi muzycznej w Kościele w Polsce.

Kolejnym gościem tegorocznego zjazdu był red. Krzysztof Skowroński — Prezes Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, który podzielił się z nami refleksją na temat organizacji i działania polskich mediów. Niestety, z powodu choroby nie mógł przybyć do nas oczekiwany przez wszystkich prof. Stefan Baier — rektor Wyższej Szkoły Muzyki Kościelnej i Pedagogiki Muzycznej z Ratyzbony (Regensburga). Mamy nadzieję, że jeszcze nadarzy się okazja, aby gościć prof. Baiera w naszym gronie.

Po krótkiej dyskusji i wzajemnych podziękowaniach ks. Prezes SPMK ogłosił wszystkim uczestnikom termin i miejsce kolejnego zjazdu SPMK, który na zaproszenie Biskupa Legnickiego odbędzie się w dniach 22–24 września 2015 r. w Szklarskiej Porębie.

Wdzięczni Panu Bogu i organizatorom za możliwość wspólnego spotkania, pogłębionej refleksji naukowej, wymiany poglądów i dyskusji, mamy nadzieję, że tegoroczny zjazd Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych przyczyni się do jeszcze gorliwszej i bardziej owocnej pracy nas wszystkich, zaangażowanych w służbę Kościołowi swoimi muzycznymi talentami. Niech hasło tegorocznego zjazdu, który przechodzi już do historii, *Omnis creatura laudet Creatorem suum*, ożyje i zaowocuje teraz w ewangelizacyjnej posłudze muzyków kościelnych w Polsce.

S. M. Dolores Nowak PDDM

XXVI Międzynarodowy Festiwal Muzyki Religijnej im. Ks. Stanisława Ormińskiego w Rumi

(Rumia, 23–25 października 2014 r.)

W dniach 23–25 października 2014 r. odbyła się dwudziesta szósta edycja Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Religijnej im. ks. Stanisława Ormińskiego (dalej: MFMR). Od samego początku ta artystyczna impreza odbywa się w Rumi, w salezjańskiej parafii pw. Najświętszej Maryi Panny Wspomożenia Wiernych, z którą ostatnie lata swojego życia związał jej patron, ks. S. Ormiński SDB. Gospodarzem Festiwalu jest wyżej wspomniana parafia, natomiast honorowy patronat sprawuje Inspektor Księży Salezjanów (Prowincja pw. św. Wojciecha), a od 2011 r. także Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Należy podkreślić, że odbywa się on rokrocznie, nieprzerwanie, dzięki znakomitej i profesjonalnej pracy organizatorów[4], przy istotnym wsparciu osób i instytucji finansujących[5] to przedsięwzięcie.

[4] Komitet Organizacyjny Festiwalu stanowią: dyrektor artystyczny — prof. Roman Perucki; dyrektor festiwalu — Daniel Ptach oraz członkowie — Elżbieta Waśkowska (przewodnicząca Komitetu Organi-